

Lausuntopyyntö

Arviomuistio kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisesta ja ostolaskutietojen julkaisemisesta

[Mene suoraan lausuntoon](#)

Lausuntopyynnön taustatiedot

Lausuntopyynnön kieli: Suomi

[Johdanto, tausta, tavoitteet](#)

Johdanto

Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa on asetettu lukuisia julkisiin hankintoihin liittyviä tavoitteita ja esitetty toimenpiteitä julkisten hankintojen tietojohdamisen ja avoimuuden, julkisyhteisöjen ostolaskutietojen julkaisemisen sekä viranomaistoiminnan ja markkinoiden toimivuuden edistämiseksi.

Arviomuistiossa esitetään laajan sidosryhmäosallistamisen pohjalta toimenpiteet hallitusohjelmassa esitettyjen tavoitteiden toteuttamiseksi sekä kansallisessa julkisten hankintojen kehittämistyössä tunnistettujen haasteiden ratkaisemiseksi.

Arviomuistion keskeinen tehtävä on kuvata, millainen hallitusohjelmassa esitetyn kansallisen hankintatietovarannon tulisi olla. Arviomuistiossa on kuvattu keskeiset lainsäädäntöön sekä tietovarannon tekniseen toteuttamiseen liittyvät vaadittavat toimenpiteet, jotka ovat edellytyksenä keskitetyn tietovarannon rakentamiseksi, ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

Liitteet:

- [Arviomuistio – Kansallinen julkisten hankintojen tietovaranto – Lausuntokierros 2024.pdf](#) –
- [Arviomuistion liitteet – Lausuntokierros 2024.pdf](#) –

[Aikataulu, vastausohjeet, valmistelijat](#)

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 15.9.2024.

Valmisteluvaiheesta ja -aikataulusta johtuen arviomuistiota ei ole käännyt ruotsiksi.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnonantajia pyydetään ottamaan kantaa erityisesti lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin.

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausunnon antaakseen lausunnonantajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet -> Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@gov.fi. Ministeriöiden tulee viedä lausuntonsa lisäksi VAHVAAan.

Kirjallisen lausunnon voi myös lähettää sähköpostitse valtiovarainministeriön kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo.vm@gov.fi. Käytäthän lausunnon saatteessa asianumeroa VN/2588/2024. Jos et halua käyttää lausuntopalvelu.fi-palvelua tai lähettää lausuntoa sähköpostitse, voit lähettää kirjallisen lausunnon postitse osoitteeseen: Valtiovarainministeriö, PL 28, 00023 Valtioneuvosto.

Lausuntoja voivat antaa muutkin kuin jakelussa mainitut tahot. Kaikki lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Valmistelijat

Lausuntopyyntöön liittyvissä kysymyksissä yhteyshenkilöitä valtiovarainministeriössä ovat:

- Erityisasiantuntija Olli-Juhani Piri, olli-juhani.piri@gov.fi
- Neuvotteleva virkamies Susan Hindström, susan.hindstrom@gov.fi

Lausunto

Yleistä

- 1. Ovatko arviomuistion nykytilan kuvausta koskevat osiot oikeansuuntaisia ja riittävän kattavia? Olisiko nykytilan kuvausta syytä täydentää joillain näkökulmilla tai tarpeellisilla tiedoilla?**

OKFI katsoo, että arviomuistion nykytilan kuvaus on oikeansuuntainen, mutta täydentää, että tiedon avoimuuden ja yhdisteltävyyden varmistaminen on kriittisen tärkeätä.

- 2. Ovatko arviomuistioissa esitetyt toimenpiteet vaikutuksineen oikeansuuntaisia? Olisiko toimenpiteitä syytä täydentää joillakin näkökulmilla jatkovalmistelussa?**

OKFI tukee muistiossa esitettyjä toimenpiteitä, erityisesti hankintatietojen rakenteistamista ja kilpailutustunnisteiden käyttöä.

Kaikkien kerättävien tietojen tulee olla avoimesti saatavia, lisensoituja ja koneellisesti luettavia. Tietojen julkaiseminen tekijänoikeudettomassa muodossa, esimerkiksi Creative Commons CCO -lisenssillä, on ratkaisevaa niiden yhdistämisen sekä julkisen tutkimuksen ja analyysin mahdollistamiseksi.

Hankintatietovarannon soveltamisala ja säädösympäristö

- 1. Onko hankintatietovarannon perustamisen ja ylläpidon edellyttämät sääntelytarpeet tunnistettu kattavasti?**

OKFI katsoo, että sääntelytarpeet on kuvattu kattavasti. Erityisesti henkilötietojen suoja on tärkeä huomioida, mutta sääntely ei saisi rajoittaa avoimen tiedon hyödyntämistä. OKFI suosittelee, että tekniset ratkaisut, kuten henkilötietojen anonymisointi ja pseudonymisointi, otetaan käyttöön tietosuojan varmistamiseksi, mutta samalla mahdollistetaan taloudellisten tietojen avoimuus.

- 2. Onko sellaisia hankintayksiköjä tai hankintoja, jotka erityisesti tulisi rajata tulevan hankintatietovarantoa koskevan sääntelyn ulkopuolelle tai toisaalta sisällyttää siihen?**

Tietojen kattava saatavuus on erittäin oleellista. Sääntelyn ulkopuolelle tulisi jättää vain erittäin painavista syistä.

- 3. Sisältävätkö hankintayksiköiden ostolaskutiedot henkilötietoja siinä määrin, että niiden käsittely saattaisi aiheuttaa EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitetun korkean riskin? Jos kyllä, yksilöi, millaisia henkilötietoja tai erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia henkilötietoja hankintadata voi sisältää.**

Ostolaskut voivat sisältää mikroyrittäjien tai yksityisasiakkaiden henkilötietoja.

OKFI pitää lähtökohtana sitä, että henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan EU:n tietosuoja-asetusta (GDPR), mutta painottaa, että tämä ei saa heikentää tietojen julkisuutta. Henkilötiedot tulee anonymisoida tai pseudonymisoida tarpeen mukaan, jotta tietojen avoimuus säilyy.

- 4. Mille organisaatioille tulisi säätää oikeus saada omien tehtäviensä kannalta välttämättömät tiedot hankintatietovarannosta salassapitosäännösten estämättä?**

Hankintatietovarannon tietosisällöt

- 1. Puuttuuko hankintatietovarantoon kerättävien tietojen listauksesta joitakin olennaisia tietosisältöjä?**

OKFI tukee laajaa tietosisältöjen keräämistä ja korostaa, että tietojen tulee olla vapaasti saatavilla, avoimesti lisensoituja ja koneellisesti luettavia. Tietojen tekninen avoimuus on keskeistä, jotta niitä voidaan hyödyntää julkisen varainkäytön seurannassa ja analyysissä tehokkaasti. Koneellisesti luettavat tiedot mahdollistavat laajemman käytön eri sovelluksissa ja tutkimuksessa.

- 2. Puuttuuko toimenpiteistä jokin tietosisältöjä ja niiden hyödynnettävyyttä parantava toimenpide?**

Verkkolaskut tarjoavat hyvän perustan ostolaskutietojen keräämiselle.

OKFI katsoo, että henkilötietojen anonymisointi on välttämätöntä, mutta samalla on tärkeää varmistaa, että tietojen rakenteistaminen ja automaattiset analytiikkaratkaisut, kuten koneoppiminen, tukevat tietojen hyödyntämistä.

- 3. Seurataanko hankintayksikkösi hankintasopimusten käyttöä sopimuskauden aikana sopimusjärjestelmän avulla tai muutoin? Onko sopimustietojen keräämiselle esitettävä alustava siirtymäaika riittävä?**
- 4. Näettekö estettä kerätä rakenteisena datana tarjousten vertailuperusteita ja vertailuhintoja/laatupisteitä koskevia tietoja?**

Pidämme tietojen saattamista käyttöön rakenteisessa muodossa erittäin tärkeänä niiden analysointimahdollisuuksien ja tutkimuskäytön varmistamiseksi.

Voit jättää liitteitä lausunnon yhteyteen. Sallittuja tiedostoformaatteja ovat: pdf, doc, docx, xls,xlsx, ppt, pptx, csv, txt, rtf, zip, jpg, jpeg, png, gif and tif. Liitetiedostojen koko tulee olla pienempi kuin 50 Mb.